

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 35(880)

Reede, 25. november 1977

XXIX aastakäik

Tervitus Oktoobri rajooni komsomolikonverentsile!

Homme, laupäeval, 26. novembril kogunevad oma III aruandlus-valimiskonverentsile delegaadid ELKNU Tallinna Oktoobri rajooni organisatsioonist,

sealhulgas ka meie instituudi komsomoli esindajad — 106 delegaati. Konverents algab hommikul kell 10 meie aulas.

Konverents on kokkuvõtete tegemise, saavutatute tunnustamise ja puuduste tõsise vaagimise paik. Ta annab uue töö-

ja tegutsemislaengu, seab plaanid ja eesmärgid, mille täitmisele asutakse argipäevas. Juba tulevast esmaspäevast alates.

ÜLELIIDLINNE
KONVERENTS

Elle lõppes meie aulas neli päeva kestnud VII üleliiduline energiasüsteemide modelleerimise konverents. Ürituse üheks organiseerijaks oli TPI elektrisüsteemide kateeder.

MARKSISMI-LENINISMI
ULIKOOLI TPI OSAKONNAS

kuulab I kursuse kolmapäeval, 30. novembril dots. J. Kalitsa loengut internationalismi ja rahvaste sõpruse tunde kasvatamisest ning vanemõpetaja E. Mesimaa loengut teaduse ja tehnika revolutsiooni filosoofilistest probleemidest.

II kursusele esineb dots. B. Tamnõ loenguga ülemaailmse kommunistliku liikumise strateegia ja taktika aktuaalsetest probleemidest ning dots. O. Nagelman loenguga teemal «NLKP XXV kongress majandusstrateegia».

KUNSTILOENGUD

Kujutava kunsti rahvaülikoolis rõõmles eile E. Lamp XX sajandi alguse sümbolismist eesti kunstis.

Järgmine ekskursioon-praktikum rahvaülikooli liikmetele toimub Leningradi 1.-4. detsembrini.

TEISIPÄEVASES FILMIKLUBIS

kohtuti dokumentalisti B. Galatšiga, vaadati tema filme. Ohtu teises pooles oli kavas A. Wajda film «Kassaluu».

SUUSAMATKAKOOL

korraldab loenguid kolmapäeviti 30. novembril, 7. detsembril, 14. detsembril ruumis IV-308 aluseks kell pool seitse õhtul.

MAAILM
KIRJANIKU SILMADEGA

Sellisel teemal räägib kirjanik Ülo Tuulik, kes on küllaline TPI raamatusektsiooni. Arutame ühiselt inimese oodati juba kolmapäeval, 23. novembril, aga kui keegi asjast omast kuulustust õigel ajal märkama ei juhtunud, siis võib uudishimu rahuldada ka veel I ühiselamus toas 215.

LENDAMA

kutsus Tallinna Lennuklubi, kes võtab uusi liikmeid oma purilennusektsiooni. Asjast huvitatud julgeid inimesi oodati juba kolmapäeval, 23. novembril, aga kui keegi asjast omast kuulustust õigel ajal märkama ei juhtunud, siis võib uudishimu rahuldada ka veel I ühiselamus toas 215.

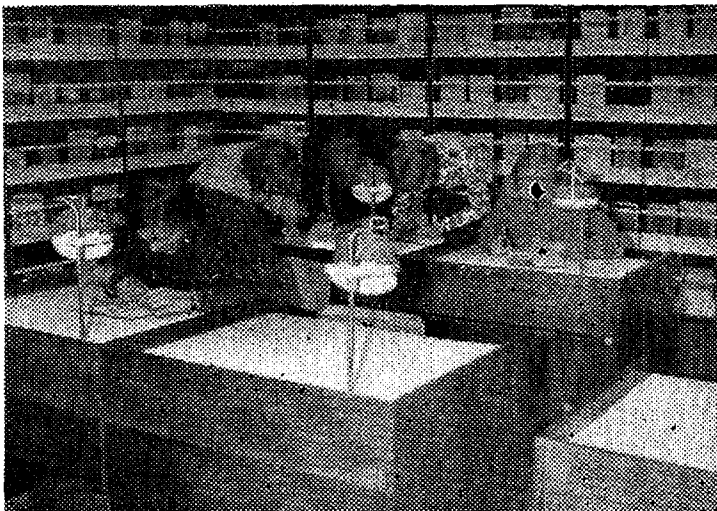
MEIE PARIMAD ÖPPURID,
NIMELISTE STIPENDIUMIDE
SAAJAD

on kutsunud TP toimetuse ja Pressiklubi vestlusringi esmaspäeval, 28. novembril. Arutame ühiselt õppimise ja vaba aja probleemide stipendiaatide pilgu läbi ning vahendame räägitut hiljem ka TP veergudel.

TERVISE RAHVAÜLIKOOIS

on lektor seksuoloog A. Haug järgmisel üritusel neljapäeval, 1. detsembril. Loengu algus kell 16.30 aulataaguses auditooriumis.

NÄDALAST NÄDALASSE. SESSINI JA EDASI

Hommikust õhtuni. Päevast päeva. Nädalast nädalasse. Kuni kuu täis. Kuni aasta täis. Kuni viis aastat täis. Oh-oi, kui igav! Kas ikka on? Kes tudengielu just nii monotoonsena võtab, pole vist kellegi õige tudeng. Päevade, nädalate ja kuude vaheldumisse peab mahtuma kõik see, mis MEELDE JÄÄB, mis teeb nendest viiest aastast elu parimad aastad. Ja ometigi: rütm, ikka seesama — hommikust õhtuni ja nii edasi — peab olema ja ikka peab tudeng pendeldama nendelt piltidelt tuttava raamatukogu ja ühiselamuse vahet, sest mis õige tudeng ta muidu on? Ahoi — ja eks raamatukogus olegi rahvast juba kenakesti palju? Kaugel see sess ja arvestused siis enam on!

MÕNDA TEHNIKAINTELLIGENTSIST

Nõukogude haritlaskonna kõige arvukamaks ja kiiremini kasvavaks rühmaks on tehnikaintelligents. 1975. a. 14. novembri andmeil töötas Eesti NSV rahvamajanduses 20300 inseneri ja 38800 tehnikut, kes moodustasid 39,7% kõikidest kõrg- ja keskeriharidusega spetsialistidest vabariigis. Viimase kümne aasta jooksul on tehnikaspetsialistide arv meie vabariigis kasvanud kaks korda, kõrg- ja keskeriharidusega spetsialistide arv tervikuna aga 1,6 korda.

Arvuka tehnikaintelligentsi kujunemine Eestis on saanud võimalikuks vaid nõukogude võimu tingimustes. Eesti rahvusest tehnikaspetsialistide oli tsaari-Venemaa tehnikakoolide lõpetajate seas küll juba moodunud sajandi 70.—80. aastatel, kuid tehnikaspetsialistide arv Eestis oli väga väike ja kasvutempo aeglane. 1918. a. oli Eestis näiteks 236 kõrgharidusega ja 220 keskeriharidusega tehnikaspetsialisti, kaksteist aastat hiljem, s. o. 1930. a., oli neid vastavalt 412 ja 240. Kodanlikus Eestis, kus suurtõustus oli killustunud, puudus tehnikaspetsialistide ettevalmistamiseks vajalik materiaaltehniline baas. Vajadus tehnikaspetsialistide

järele oli äärmiselt piiratud. Seda tõendavad järgmised faktid. Aastail 1919—1939 sai Eestis tehnikaalase kõrghariduse 320 inimest, s. o. keskmiselt 15 inimest aastas. Sama pikal ajavahemikul Nõukogude Eestis (aastail 1945—1965) lõpetas Tallinna Polütehnilise Instituudi 6016 spetsialisti, s. o. aastas keskmiselt 286 inimest.

Nõukogude võimu aastail on võrreldamatult kasvanud mitte ainult koolitavate tehnikaspetsialistide arv, vaid on ka sügavalt muutunud nende kvalitatiivne koosseis. Eriti torkab silma naiste osakaalu tõus tehnikaspetsialistide hulgas. 1973. aastal moodustasid naised ENSV-s töötavatest inseneridest 30,2%, tehnikutest 33,7% (arvuliselt vastavalt 5300 ja 11500). TPI üliõpilaste seas ulatub naiste erikaal praegu juba veidi üle 40%. Siinkohal võiks meenutada, et kodanlikus Eestis sai tehnikaalase kõrghariduse ainult 9 naist ja et Tallinna Tehnikaülikoolis moodustasid naisüliõpilased vaid 4%. Sotsialistlikus ühiskonnas on naine kõikidel elualadel võrdne mehega, kaasa arvatud tehnikavaldkond.

Nõukogude Eesti tehnikaintelligents on kujunenud ja kasva-

nud välja töötava rahva hulgast, kusjuures tema juurdekasvu põhiallikaks on töölikklass. Juba esimestel sõjajärgsetel aastatel, tänu Kommunistliku Partei ja Nõukogude valitsuse abinõudele (ettevalmistusosakonna ja -kursuste loomine, õhtuse ja kaugõppe õppevormi avamine TPI juures) kasvas töölikklassi ja talurahva seast pärit noorte osatähtsus üliõpilaste hulgas. 1946. a. oli TPI üliõpilastest sotsiaalse päritolu järgi töölisi 50,3%, talupoegi 21,6% ja teenistujaid 28,1%. Aastate jooksul on muutunud nii Nõukogude Eesti sotsiaalne struktuur kui ka üliõpilaskonna sotsiaalne koosseis. 1970. a. rahvaloenduse andmeist nähtub, et Eesti NSV töötavast rahvastikust moodustasid töölised 60,1%, teenistujad 26,6% ja kolhoosnikud 13,1%. Kuigi üliõpilaskonna sotsiaalses koosseisus toimuvad muutused kajastavad põhiliselt ühiskonna sotsiaalses struktuuris toimuvaid muutusi, on siin siiski märgata olulisi erinevusi. Tööliklassi esindatus TPI üliõpilaste seas jääb mõnevõrra maha tööliste osakaalust vabariigi sotsiaalses struktuuris — 1970. a. moodustasid töölised hulgast pärit üliõpilased instituudi üliõpi-

lastest 49,8%. Teenistujate ja haritlaste perekondadest pärit üliõpilasi oli 1970. a. 46,6%, kolhoosnike perekondadest 3,6%. Millega seletada selliseid erinevusi üliõpilaste sotsiaalse koosseisu ja ühiskonna sotsiaalse struktuuri vahel? Oma osa on kahtlemata üliõpilaste eelneval üldhariduslikul ettevalmistusel. Teatud erinevused on üldhariduslikus ettevalmistuses maa- ja linnakeskkooli, päevaste ja õhtukoolide, üldhariduslike keskkoolide ja tehnikumide ning kutsekeskkoolide lõpetanuil. Üldharidusliku ettevalmistuse tase on peale isiklike võimete, andekuse jne, ka sellest, millises sotsiaalses keskkonnast on noor pärit: vanemate töö iseloom, elulaad, perekonna materiaalne olukord jne. Haritlaste ja teenistujate perekondadest lastel, tänu soodsamatele sotsiaalsetele tingimustele, on ettevalmistus kõrgkooli astumiseks mõnevõrra parem kui ülejäänud noortegruppidel. (Tuntud tõsiasi on aga ka see, et faktiliste teadmiste tase ei kajasta alati võimete taset). Eesti NSV-s teostatud sotsioloogilised uurimused

(Järg 2. lk.)

• EÜE • EÜE • EÜE • EÜE EÜE • EÜE •

◆ ÜHEST EKSTITUSEST ◆

28. oktoobri TP-s, mis oli suurelt jaolt pühendatud meie komsomoliorganisatsiooni aruandlus-valimiskonverentsile, oli muu hulgas refereeritud ka EÜE-teemalist sõnavõttu: «... sõnavõttu illustreerinud graafikutelt selgus, et kõigist möödunud suve malevlaste moodustasid meie tudengid 46% (1024) ... Suurimaks probleemiks jääb juhtiva kaadri järelevõtt.»

Probleemid on väärt, et neil veel peatuda. Esiteks täpsustagem arve. 1024 on tõepoolest TPI värve kaitsnud malevlaste arv töösuvel 1977 (sealhulgas ka mõned teenistujad ja TPI lõpetanud — seega mitte üksnes tudengid). 46 oli TPI malevlaste protsent meie vabariigi kõigi kõrgkoolide malevlaste hulgas (peale nende töötas malevas veel 135 tehnikumiõpilast, 185 malevlast teistest sotsialismimaadest, 200 malevlast Leningradist, Volgogradist ja Gorkist), s. t. sugugi mitte 46% kõigist möödunud suve malevlastest.

Igasuguse arvuga on nii, et peale numbrite on tarvis teada selle täpsust. Oigete andmete kasutamine vales tähenduses on sama väärt kui «laest võetud» arvude nimetamine. Ärgu see olgu mingil juhul kellelegi süüdistuseks, küll aga manitsegu tähelepanelikkusele meid kõiki, kes me kus või milal tahes statistilisi näitarve pruugime.

◆ PROBLEEMIST ENESEST ◆

Vabariigi kõige ehitusalasema kõrgkoolina on TPI osaks peaaegu kogu EÜE inseneriteenistus. TRÜ kui kõige meditsiinalasema kõrgkooli ülesandeks

● «Töös tulevad oskused, kaateramm ja lihaste jõud.» Kinnitab EÜE-77 Tuudi rühma liige ENN VASAR TPI-st.

on kõikide rühmade ja piirkondade tohtritega varustamine ja nende ettevalmistamine.

Komandöride-komissariidena on lugu raskem — ei leidu kõrgkooli, kes probleemi tervikuna lahendaks. Seepärast peavad kõik õppeasutused jõudu ja võimalust mööda kaasa lööma: leidma ja välja koolitama noori, kel on vajalikke teadmisi ja kogemusi ühiskondliku töö alal ning omadusi, mis lubaksid neile usaldada kollektiivi juhtimise suvikuudeks.

Kõik rühmad pööravad suvel kokku ootamatute olukordadega töös, inimestevahelises suhetes oma rühmas ja inimestega väljaspool malevarühma, finantsmajanduslike probleemidega jms. Kõike ei suudeta ette näha ega õpetada ettevalmistusperioodil. Sellepärast on väga raske selliste rühmajuhtide leidmine, kes ühelt poolt oleksid korrektsed ja täpsed aruandluses piirkonnastabi ees ja suhetes tootmisjuhtide ning majandi juhtkonnaga ning teiselt poolt tublid juhid, kes suudavad luua monoliitse, distsiplineeritud, teotahelise ja elujõulise kollektiivi tööks ja lõbusaks kosutavaks puhkuseks.

◆ LOEME OMA AUASJAKS ◆

leida ja välja panna rühma- ja piirkonnajuhte sellisel hulgal, mis vastaks TPI soliidsele osakaalule malevas tervikuna. See on vajalik nii organisatsioonilises kui ka moraalses mõttes. Raskemaks teeb selle ülesande meie instituudile omane õppeprogramm. Keemia-, mehaanika-, elektroenergeetika- ja elektroautomaatikateaduskondades on suvi praktikast vaba ainult esimesel kursusel. Kindlasti leidub juba esmakursustest sead võimekaid malevajuhte, kuid me ei tunne neid kõiki veel kui EÜE patrioote, kui potentsiaalseid rühmafunktsionäre. Oleme sunnitud valima kogenumate seast. Ehitusteaduskonna tudengid on inseneriteenistuse kõrval seotud ka veel meistripraktika programmi täitmisega — seetõttu oleks väärt neid üle koormata, moodustades meistrikomandöride ja meistrikomissariidide koondkohti.

◆ KAS LÖHKINE KÜNA? ◆

Ametliku õppeprogrammi järgi (jättes välja ka diplomandid, kes maleva ettevalmistusperioodil oma diplomiprojekte koostavad ja kelle seast noormehed on suurelt osalt suvel sõjaväelaagris) leiame, et ainult majandusteaduskonna tudengitel on võimalik õpiaja vältel üle ühe suve EÜE tööst osa võtta. (Komandörid-komissariidid peavad rühmas viibima kogu aktiivse tööperioodi vältel; lihtliikmetel tuleks ehk erandkorras kõne alla teatud kompromissid praktika ja EÜE tööaja jaotamise vahel.) Majandusteaduskonnas on aga teadagi valdavalt naiste vägi! Kust siis tulema see loomulik juhtiva kaadri järelevõtt, kui reeglina lõpeb praktikaprogrammi tõttu malevastaaži pärast esimest malevasuve? Muidugi on iga massti erandeid, ja üsna palju, ning nende «erandite» leidmisel peab nistabki EÜE sektor aastast aastasse kõigest väest.

◆ MALEVAL ON OMA VEETLUS ◆

Siiski leidub igas teaduskonnas tudengeid, kes on paar, kolm... neli korda malevas olnud ja pärast instituudi lõpetamistki kohtame neid ikka ja

● Kaks meest on kaks meest, kaks pead on kaks pead, kaks kätt on kaks kätt, no ja mis siis veel kahest kandest naisenatukesest rääkida — lava tassimine kahekesi ju lausa lust! Pildile on jäänud Tuudi rühma mullusvest SIRJE MARANIK (TRÜ) ja REET VEETAMM (esiplaanil, TPI.)

▲ PEETER RAUKASE fotod.

uuesti malevarühmades ning staapides. Järelikult on maleval oma veetlus, mis paljusid raskustele vaatamata kisab ja aastateks meeli köidab.

Malevarühm on nagu elu väike ja suhteliselt isoleeritud mudel, kus paljud võib-olla tabamatud ja raskelt mõistetavad üksikisikute omadused ning inimestevahelised suhted avalduvad ühtse pere lähedases distantsis ehedal, kristalliseerunud kujal. Kui keskkooliõpilastest saab tudeng, siis tunneb ta end äkki vabana. See on vabadus oma aega oma suva järgi jaotada. Põhitegevus — õppetöö — on aga siiski reglementeeritud õppeprogrammide ja tunniplaanidega. Malevarühmas lisandub veel üks vabadusaste — võimalus ise juhtida ja kavandada oma tööd, jaotada töötasu, seada endale ise eesmärgid (karastada värskes õhus keharammu; proovida kordki elus, mida tähendab füüsiline töö; leida endale sõpru, ehk elukaaslane; teenida raha jne.). Malevlaste ühiseks lähimaks eesmärgiks suvel on sisukalt, vaimselt ja füüsiliselt hästi välja puhata, et sügisel uue innuga õpinguid jätkata. Töö on selle puhkuse üheks vormiks.

◆ ON RASKE MÕISTA ◆

Raske on mõista üliõpilast, kes pole EÜE-s kaasa löönud. Paljudele avaneb see võimalus üliõpilasaastate vältel ainult üks kord. Kui oled selle võimaluse ära kasutanud, siis tunned, et oled palju juurde saanud — midagi sellist, mille kogu väärtust mõistad ehk alles aastaid hiljem.

Kui kuuled kedagi EÜE kui terviku kohta midagi halvustavat ütlevat, siis küsi, kas too ütleva ise on malevas käinud või maleva heaks midagi teinud. Kui ta seda ei ole, siis tuleb talle tähelepanu pöörata kui suvalisele vingujale, tühjale eneseõigustajale.

◆ MALEVASUVE NIMEL ◆

Malevasuve nimel töötatakse talvel suurema koormusega, leitakse võimalusi eksamide ja praktilisi töid ette ära teha, isegi kogu praktikaprogrammi sooritada paralleelselt auditoorse õppetööga semestri vältel. Loomulikult on see vaid võimekatele üliõpilastele jõukohane. Selline forsseerimine ei tohiks mingil juhul halvata õpitöö kvaliteeti. Olgu ehitusmalev kuitahes heaks ühiskondliku töö ja suhtlemisõppe kooliks, ei tohi talle ohvraks tuua erialaseid praktilisi teadmisi.

◆ PRAKTIKA EÜE-s ◆

1978. a. töösuve ettevalmistamisel pööratakse tähelepanu nn. spetsialiseeritud rühmade moodustamisele. Eesmärgiks on leida malevarühmadele uusi tegevusvaldkondi, nii, et tuleks kõne alla praktikaprogrammi ühendamine malevastööga ja seda mitte üksnes ehitusteaduskonna üliõpilastel nagu juba tavaks saanud. Näiteks mullusve kohta on pioneerilaagri rühm, kes tegutsenud TPedi üliõpilaste tegid ühtlasi ära ka oma suvepraktika.

Toitlustamine, teenindussfäär... terve teeninduskombinaat, alustades raadiote ja elektrimasinate remondist ja lõpetades konsultatsioonidega kodukujunduses või veterinaarias oleks EÜE-le jõukohane.

◆ KÕIGI REAALSED MÕTTED ON OODATUD ◆

Kõigi reaalsed mõtted ja nõuanded (eeskätt TPI erialade praktika ja malevasuve ühendamise võimaluste leidmiseks) on TPI EÜE sektorile ja EÜE Kesksaabile teretulnud.

Allakirjutanu mõistab isegi, et eelpool mainitud utopilise teenindusmaja plaan takerdub organiseerimisraskuste taha

ning selle nii juriidilist, praktilist kui ka finantsmajanduslikku laadi ettevalmistused ületaksid ajaliselt ja mahult maleva ettevalmistusperioodi võimalused. Kuid leidub kindlasti ka teostatavaid variante.

◆ EÜE VANKRIT TPI-s VEAVAD: ◆

EÜE sektori juhataja VÄINO NORIT (ET-71) — 3 aastat malevastaaži, töötanud ka tsooninsenerina. ALGERD ANDRUSKEVITSUS (EE-72) — sektori juhataja asetäitja inseneriteenistuse alal, töötanud malevas ühe aasta meistrina. PEETER TAMMOJA (TM-91) — sektori juhataja asetäitja kaadri valiku ja intervahetuse alal, 5 aastat malevastaaži, kolmel aastal on olnud funktsionär. URMAS MAURER (TY-31) — esindab majandusteaduskonda, vastutab EÜE reklaami eest TPI-s, 1 aastat malevastaaži, (2 aastat EÜE-i). BORIS MATSELEPA (MM-37) — esindab mehaanikateaduskonda, seni veel malevasse pole jõudnud. URMAS ANTSOV (LE-52) — elektroautomaatikateaduskonna esindaja, sektori staabiülem, 2 aastat malevas olnud, ühel aastal funktsionärina. SEppo SÖKK (AV-51) — elektroenergeetikateaduskonna esindaja, 3 aastat malevas töötanud. LEILI LUKAS (KA-11) — keemikute esindaja, EÜE staazi 1 aasta, suvel läheb kindlasti üliõpilaste malevasse. EEDO TAKKER (TR-71) — vastutab kaadri väljaõppe eest ja annab muidu head nõu, malevas töötanud lihtliikmena, rühma komisariina ja piirkonnakomandörina, kokku 4 aastat. Sektori paberimajandust peavad korras ANU MARIPUU (TI-71) (2 aastat malevas) ja LAINE OINAS (TI-31), kes oli malevas möödunud suvel.

JÜRI LAAST-LAAS

MÕNDA TEHNIKAINTELLIGENTSIST

(Algus 1. lk.)

on näidanud, et tööliste ja kolhoosnike seast pärinevate õpilaste osakaal hakkab vähenema juba keskkooli 8.—11. klassis. Sotsiaalne päritolu avaldab sü-

gavat mõju noorte sotsiaalsele orientatsioonile.

Nõukogude riik on huvitatud nii hea ettevalmistuse saanud üliõpilaskontingendist kui ka sellest, et üliõpilaste sotsiaalne koosseis kajastaks ühiskonna

sotsiaalsel struktuuri. Selleks, et täiendada üliõpilaste sotsiaalsel koosseisu tootmissfäärist tulnuga (töölis- ja maanored) ja tõsta nende üldharidusliku ettevalmistuse taset, loodi NLKP Keskkomitee ja NSVL Minist-

rite Nõukogu 20. augusti 1969. a. ühise määruse alusel kõrgkoolide juurde ettevalmistusosakonnad. TPI juures alustab ettevalmistusosakond tänavu tööd juba üheksandat aastat ja on oluliselt aidanud lähendada üli-

õpilaste sotsiaalset koosseisu Eesti NSV sotsiaalse struktuurile. Uuest vastuvõttust moodustavad töölisperekondadest pärit noored 55—56%.

Praegune TPI üliõpilaskontingent on tublik täienduseks Eesti NSV tehnikaintelligentsile. NLKP ajaloo kateetri assistent AI KRICK

TEHNIKAKANDIDAAT

HEINAR SAKKOS

19. oktoobril 1977. a. kinnitas NSVL Kõrgem Atestatsioonikomisjon elektriainete kateedri assistendi Heinar Sakkose tehnikakandidaadi teadusliku kraadi elektriseadmete erialal.

Heinar Sakkos kaitses väitekirja 29. aprillil 1977. a. Valgevene Polütehnilises Instituudis. Väitekirja valmis dotsent Hugo Tiismuse juhendamisel ja käsitles magnethüdrodünaamilise ajami püsi- ja siirderežiimide teoreetilist ning eksperimentaalset uurimist.

Ametlikeks oponentideks olid tehnikadoktor professor Aleksandr Zaitsev Voronežist ja teh-

nikakandidaat dotsent Palladi Polzik Minskist, kes andsid uurimistööle kõrge hinnangu.

Heinar Sakkos on sündinud 4. oktoobril 1939. a. Võrumaal. Aastal 1965 lõpetas ta kiitusega TPI elektriainete ja tööstusseadmete automatiseerimise erialal.

Soovime Heinarile jõudu ja rohkeid kordaminekuid õppejõuna, edu teaduspöidlul ning energiat ühiskondlikus tegevuses!

Kolleegid elektriainete kateedrist

Noorte meelismuusika erinevad tahud ühendas 20. novembril meie aulas kaheosaliseks kontserdikaks ansambel «EUFONIA», kus pillimehed pealegi kõik kunagised tipikad: Sergei Kljubin (klahvpillid, laul), Vladislav Petrosjan (basskitarr), Boriss Ozdoba (flööti), Aleksander Kaarna (soolokitarr), Aleksei Tolstõhh (rütmikitarr) ja Boriss Gratšov (löökrüstad).

Kuulajaid häälestas intellektuaalse rock'i lainele kõrvalepõige heliplaadilt — ansambli «King Crimson» heliteos «Epi-

taaf» rütmimuusika varasalvest. Järgnes stiilipuhtalt esitatud ja maitsekalt valitud laenkava, pearõhk perioodil, mil rockmuusikasse ilmus klassika ning džässi elemente — 70-ndate aastate algus ja hollandlaste grupi «Focus» repertuaar. Omaloominguline pagas oli erandlikult napp — S. Kljubinilt «Must roos» ning estraadilik «Pöördu ja kosta vastu». Säravaim oli siiski flöödimängija B. Ozdoba teos «Rondo», kus huvitavat instrumentaalset värvi andis ka trummimees B. Gratšov.

Kontrastina oli teine pool kontserdist moemuusika päralt, pakuti kõike lihtsa hoogrockini. Kirevast helilaviinist eraldus meeldivalt lõv soul-džässile — G. Bensoni pala «Maskeraad». Vaheldust pak-

kus ka Marju Kuudi osavõtt. Mitmekülgsus on pillimeeste teel suurele lavale teretulnud. Kui ansambel oma võimeid ka edaspidi suudab nii laiahaardeliselt arendada, saab etteaste diskor-kommentaatori (Pavel Starostin) poolt ühendada loentserdi vormis tervikuks.

Mida võiks sellisesse kontserti lülitada? Anname siin otsuse lugeja langetada.

Moodustame TPI POPPELI 1977. Selleks palume teid märkida paberile kolm teie meelishelide autorit, kolm meelisansambli, kolm meeslauljat ja kolm naislauljat meilt ja mujalt. Teie poolt koostatud miniantmestikku ootab postkast TP toimetuse uksele V-410.

Mõnusat mõtisklust!
RIHO PAUMAN

KÕIGIL KLAHVIDEL

● REIN RANNAPI KONTSERT-SHOW'D LÄBI AASTA ●

KÕIGIL KLAHVIDEL mängin mina. Kõigil toolidel istu teie. Toolid on ikka ühes saalis — TPI taidlejate majas, klahvid on aga peale klaveri veel tšembalol, elektriorelil, tšelestial, klavissetil ja... «Pillel». Kõigil klahvidel — seitse korda, novembrist maini. Kavas pole mitte romantika või klassika või «alati igauhele midagi», vaid — jah, mis siis?! Abonementi koostades oli selge küll, millisel põhimõttel valikut teha, aga ühe sõnaga seda nimetada ei oska. Kontserdid on pigem show'd kui traditsioonilised kontserdid. Kuid nad pole seletavad, muusikapropagandistlikud. Nad on enesele huvitavate probleemide avamine. Nad on eksperimentaalsed, igauks oma ülesehituselt erinev. Räägin parem veidi kõigest eraldi.

Esimene õhtu (30. 11.) pakub minikunsti muusikas ja sõnas. Kordamisprintsip, mitmekordne eksponeerimine, paljud väga lähedased variandid jms. on kujutatavas kunstis ammu väljendusvahenditena tarvitusel. Proovime koos näitleja Urmas Kibuspuu, tšellisti ja mag'i lindiga mini't teha esitatavaski kunstis. Publikul palun varuda kannatust. Kes kuhugi kibeleb, võiks tulemata jätta, sest õhtu nime-tuski — «Antihappening» — näitab, et MIDAGI EI JUHTU. (Nii hull asi just ka pole, kavas on siiski poolteistkümmend erinevat «teost».)

Detsembris (21.) mängin Arvo Pärdi teoseid, mis on kirjutatud klahvpillidele eri perioodidel (1959—1965 — 1976—1977). Teoseid tükeldades, ühendades, ise pillidel mängides tahan kogukavast luua ühe, uue terviku. Pealkiri — «Diagramm» — tuleneb kavalehe ülesehitusest, kaudselt ka Arvo Pärdi loomistehnikast.

Ma pole kuulnud programmi-lisemast muusikast, kui seda on KUHNAU «6 Historien in 6 Sonaten». Need pole kellegi sonaadid — igauhel neist on ees pikk seletus asjakäigust ja iga osa, isegi iga lõigu ees on ära näidatud, mida see kujutab. Hea võimalus nautida helimaalinguid, mis on korraga tõsised ja naljakad, ning ühtlasi veenduda muusika abstraktsuses.

Veebruarikontsert kannab nime «Aafrika». Musta mandri rahvamuusika kõrval kõlab ka ladina-ameerika ja araabia laadis improvisatsioon ja meloodiaid. Need kõik on alad, mille vastu ma varem mingit huvi ei tundnud. Muidugi vajan sellel kontserdil löökpillide abi.

Regi-rock. See on kontsert eesti rahvaviisidest mängituna, laulduna, improviseerituna. Muidugi kõik kaasaegse inimese poolt tehtud.

Kiuste asjaoludele, et Tallinn pole enam väike, et kohvikuis pole enam muusikat ja et kohvikumuusikaga ei kõlba korra-

likul muusikul tegelda, kuulete aprillis Väikese Linna kohvikumuusikat. See on väga liigutav kontsert. Osa muusikast on delikaatselt töödeldud. Päril «supimuusikat» ei tule (igatahes mitte palju). Vähemalt viimase show' puhul ei saa küll nõustuda luuletajaga, kes ütleb nii:

«Küüntega ja hammastega pillist kinni hoidis, mängis kõigil klahvidel ja iga ilmaga...»

Sest kontsert tuleb — kus? Lossi katusel, kus teatavasti on midagi vabaõhusaali taolist. «Õõmuusika kontsertkatusel». (Milline muusika? Millisel katusel?)

Kõigil klahvidel, see on kindel. Kuid paljudel toolidel...?

REIN RANNAP

Muusikaabonemente «Kõigil klahvidel» müüakse TPI Üliõpilasklubis IV-105.

Abonementkontserdid toimuvad reeglina kolmapäeviti kell 19.30 taidlejate majas. Sellega püüab Üliõpilasklubi leevendada U. Tuule poolt kommenteeritud lossinälga tudengite seas (vt. TP nr. 34) ja pakkuda peale disko- kakofoonia ka midagi tõsisemat.

Nüüsiis, esimest korda kolmapäeval, 30. novembril kell pool kaheksa õhtul — «Antihappening» Rein Rannapi ja Urmas Kibuspuu osavõtul.

Mõtteid TV-kohtumiselt Paul Kuusbergiga

«ENN KALMU KAKS MINA»

Rasked rajad need, kastetud verrega ja surmaga süütsi lausa. Kuid neil sõlmitud sõprus on eredam ja avali süda on ausam.

«ANDRES LAPETEUSE JUHTUM»

Veel äsjase sõja vari. Alguseaastate karid: väikekodanlik lamemeelsus, bürokraatlik väiklus, karjeristlik kahekeelsus, konjunktureeriv näitus. Kukud, kui ära põlgad sõpruse toetavat õlga!

«VIHMAPIISAD»

Teelahkmed viivad need lahku, kes koos matkale asusid. On tegemist mitu tshku: üks elu ehitab, kuid teine lõikab kasusid.

OTTO ROOTS

● RÜL-i plakativapist ●

Külas Leningradi tudengeil

Novembrikuu esimesel nädalavahetusel käis grupp meie üliõpilasi külas Leningradi Polütehnilise Instituudi üliõpilastel. Külas käik ei olnud esmakordne. Meie a/j.-komitee välissuhete komisjon on juba aastaid olnud tihedates sidemetes LPI a/j.-komiteega. Seekordne sõit kangelaslinna kujunes meie tudengite jaoks üle ootuste sisutihedaks. Ekskursioon ning kohtumisi oli väga palju. Mõtevahetus tudengielu ja ametiühingutöö teemadel, juubelpidustustest osavõtt — sellised olid meie sõidu eesmärgid, mis

ka tööpoolest täitsid. Tihedas programmis kujunes kõige meeldejäävamaks osavõtt Suure Oktoobri 60. aastapäevale pühendatud pidulikust rongkäigust ühises rivis Leningradi tudengitega.

Huvitav oli ka ekskursioon instituudis. Oma 10 õppekorpusse ning üliõpilaste ligi 3 korda suurema arvuga jättis LPI meile tõelise inseneritehase mulje. LPI-s üllatas meid seal õppivate erinevate rahvuste rohkus. Ühes õpperühmas õpivad kõrvuti erinevate liiduvarariikide noortega ka välisriikide kodani-

kud, sealhulgas noored Aafrika arengumaadest.

Tutvusime samuti Leningradi üliõpilaste vaba aja veetmisega. Meil võimaldati osa võtta internatsionaalsest õhtust, mille teemaks oli erinevatest rahvustest noorte osa rahu kindlustamisel maailmas. Pärast temaatilist osa algas diskoõhtu, mis tänu esitatavate plaatide heale valikule ja muusika helitehniliselt kõrgele kvaliteedile jättis väga hea mulje.

Kogu Leningradis viibimise ajal kasutasime linnas liikumiseks peamiselt ainult metrood,

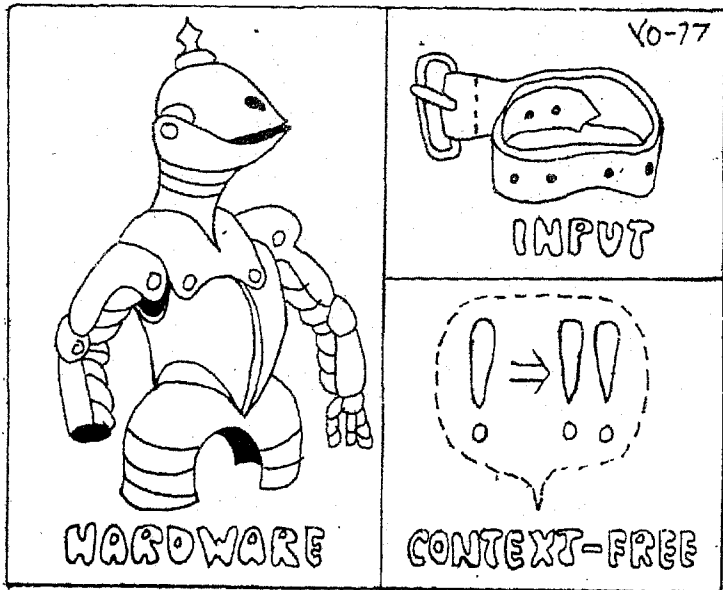
millega 10-kilomeetrise vahemaa läbimine on ju ainult veerandtunni küsimus. Meie usk metroosse oli nii suur, et ärasõidupäeval, kui rongi väljumiseni oli napilt üle poole tunni, arvasime heaks veel sõita südalinna. Onneks lõppes kõik hästi ja meie Leningradi-ekskursiooni kroonis ainult tempokas sõrjooks Tallinna rongile.

A/j.-komitee välissuhete komisjoni esimees
AHTO KAAS
ED-51

INTERNATIONAL DAY OF SOLIDARITY WITH THE PEOPLE AND STUDENTS OF CUBA

NALJAVÕISTLUS

Ülalooduga oli kaasas seigiv kiri toimetusele (filoloogidest toimetajale). Enamus meie tudengeid küll õpib või hakkab õppima programmeerimist, kuid pidasime siiski vajalikuks kaasata siinkohal ära tuua.

1. «**HARDWARE**» (raukaup) tähistab arvutusmasina kogu raua- ja muud värki. Peale selle on «software» — arvutusprogrammide jms. kogum (või näiteks: raadioaparaat — hardware, muusika, mis raadiost tuleb — software.)

2. «**INPUT**» — informatsiooni masinasse sisendav seade. (Vt. näit. rmt. «Eesti, inglise, vene, saksa infosõnastik», Tallinn, 1977.)

3. Kontekstivaba keel (kontekstivaba grammatika) on spetsiaalne algoritmiliste keelte haru. (Vt. näit. rmt. C. Ginsburg «Mat. teория конг. свободных языков», М., 1970.)

Märgusõna «YORSKI»

• NALJAVÕISTLUS •

TABALUKKSEPA LAULUKE

Tervist! Töötan lukksepana, täpsemalt öeldes, tabalukksepana. Vahetuse jooksul teen valmis 10 kuni 15 taba, olenevalt meeleolust. Kui tuju on hea, siis laulan oma laulukest. Viis ei ole küll suurem asi (ega ma ise suur viisipidaja olegi), aga sõnad on küll head ja tabavad. Tööviljakus igatahes tõuseb oma 10% vähemalt.

Miks ma sellest ajalehes kirjutan, oleksin võinud ju oma laulukest edasi endale hoida? Asi on nimelt selles, et hääid laulukest kirjutatakse meil ikka veel kasinalt, eriti vähe on aga selliseid, millele võiks ka mitu head viisi luua. Need sõnad siin sehihiste puuduste all küll ei kannata. Palun tutvuge:

1. salm:

Taba, ta-ba, taba-daba-dii
Ta-baa, taba-daa
Da-baba-daba-dii
Ta-baa-daba-da-a-aa

Refrään:

Taa-baa, taba, tabadli
Taba-taba, taba-daba-dii

2. salm: sama, mis 1. salm.

Refrään:

Taa-baa, ...

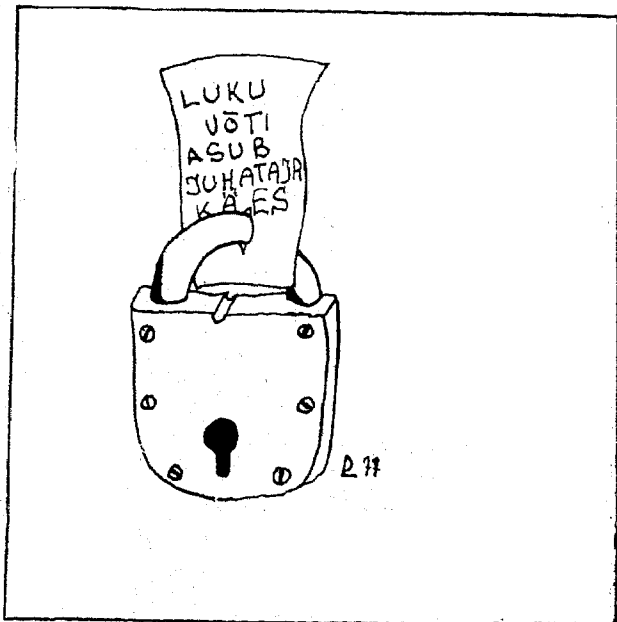
3. salm: sama, mis 2. salm.

Refrään:

Taa-baa, ...

Märgusõna «Taba»

• NALJAVÕISTLUS •

Märgusõna «Varlaator»

NALJAVÕISTLUS

Toimetuse aadress: Tallinn 200026, Ehitajate tee 5, V korpus, tuba 410, tel. 532-723

3x1 = 4

16. novembril toimus meie spordihoones rahvusvahelisele üliõpilaste päevale pühendatud korvpalliturniir TPI komsomolikomitee rändauhinna. Turniiri võidid nüüd pidada juba kenaks traditsiooniks.

Nendel komsomolikomitee spordisektori poolt läbi viidud võistlustel on kõigil kolmel korral osalenud TPI õppejõudude-teenistujate meeskond «Kapa», «Noorte Hääle» ja TPI komsomolikomitee meeskonnad. ELKNÜ Keskkomitee võistkond oli väljas teist korda.

Kahel esimesel turniiril oli võidutsenud «Kapa». «Tasa sõuad, kaugele jõuad», arvasid seekord noored hääled «Noorte Häälest», kes mõlemal varasemal matšil olid olnud punaseks laternaks.

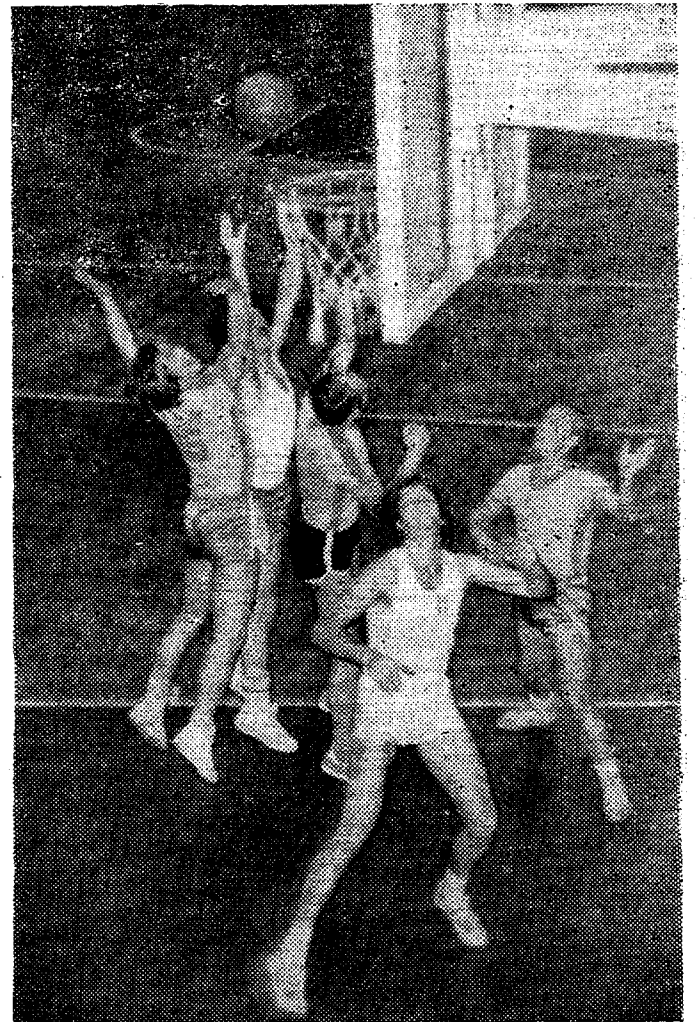
Esimeses mängus kohtusid edetabelis II kohal olnud TPI komsomolikomitee ja «Noorte Hääle» meeskonnad. Üllatus! 30:27 «Noorte Häälele!» Teine pauk, kuigi mitte samast püssist, saabus teiselt väljakult, kus ELKNÜ Keskkomitee alistab punktilise paremusega eelmiste aastate kindla võitja «Kapa» (30:29).

II voorus jätkas jõuliselt jälelegi «Noorte Hääle», võites ELKNÜ Keskkomitee võistkonna. «Kapa», kus meeskonna mängu juhtisid sellised tuntud mehed nagu TPI rektor akadeemik Boris Tamm ja teeneline meistersportlane Joann Lõsov, juhtis ka kohtumist tudengite vastu suurema osa mänguajast... Lõpptulemus aga — punktiga peal TPI komsomolikomitee.

Tasa sõuad, kaugele jõuad. Enne viimast vooru oli «Noorte Hääle» meeskonnal eesmärk juba saavutatud, kuid ega katsumused polnud kaugelki veel lõppenud ei neile ega teistele võistkondadele.

Kes keda? Kes teine, kes kolmas? ELKNÜ Keskkomitee või TPI komsomolikomitee meeskond? Seekord jäid peale üliõpilased, «igavesti teised».

Turniiri lõpuakord: kas jätkub «Noorte Hääle» võidukäik ja «küllm dušš» «Kapale»? Poolaja võitis 18:14 «Kapa». Ees seisid viimased 10 minutit män-

● Võitlus «Kapa» ja ELKNÜ Keskkomitee meeskonna vahel. Punktiline võit või punktiline kaotus?

guaega. Kuid ega seaduspärasusi või rikkuda, nendest tuleb täpselt kinni pidada. Nii juhtuski, et kohtumise lõpuvile kölades oli «Kapa» meeskond hakkama saanud omapärase saavutusega: kaotanud kõik kolm mängu ühepunktilise vahega.

Paremusjärjestuses andis selline täpsus ja sihikindlus «Kapa»le paraku vaid neljanda kohta. Esikolmiku moodustasid «Noorte Hääle», TPI komsomolikomitee ja ELKNÜ Keskkomitee meeskonnad.

Nii sellel aastal. Aga järgmisel? Ennustada ju võib, täpselt öelda aga ei julge.

Lõpetuseks tahaksin loota, et mõningad viperused ja ebakõla (osalt küll paratamatu) turniiri korraldamisel järgmisel aastal enam ei kordu ja et veelgi suureneb pealtvaatajate ja kaasaelajate arv. Sest on ju, mida vaadata ja kellele põialt hoida.

TARMO VEER

SVEN ARBETHI foto.

TERVISE RAHVAÜLIKOOL

Meie majas on alustanud tööd TERVISE RAHVAÜLIKOOL õppejõududele, teenistujatele ja üliõpilastele. Loengud toimuvad kord kuus neljapäeviti kell 16.30 auala taga auditooriumis. Õppetöö kestab kaks õppeaastat.

Lektoritena esinevad vaba-

riigi tunnustatud meditsiintöötajad. Möödunud neljapäeval toimus rahvaülikooli esimene loeng. Toome siinkohal ära selle õppeaasta eelseisvate loengute kava.

1. detsembril vastab sugueluga seotud küsimustele seksuoloog A. Haug.

● RAJATAGUSTEST ÜLIKOOLIDEST ●

Tübingeni ülikool Saksa Föderatiivses Vabariigis tähistas asutamise 500 aasta juubelit. Tähtsa sündmuse puhul anti riigis käibe 50-pennised postmargid. Nendel on põhimotiiviks ülikooli ajalooline tempel. Asutamise 500 aasta juubelit tähistas tänava ka Põhja-Euroopa üks kuulsamaid õppe-

asutusi — Uppsala ülikool. Berliini Humboldti ülikoolis asus õpingutele 4100 uut üliõpilast. Üliõpilaste kirjas seisab nüüd 1700 nime. Päevase osakonna 11500 üliõpilasest on kuus kümnendikku naised. Strassbourgi ülikool valis nõukogude pianisti Svjatoslav Richteri oma audoktoriks.

● PRUUTIDE PUUDUS HOLLANDIS ●

Hollandis on maad võtnas päris suur mure. See rõhub kahjuks mehi, kellel on kaunimad eluaastad veel ees. Nimelt teeb noori vallalisi kurvaks olukord, et kodumaal tuleb puudu

parimas mehelemineku eas naistest. Riigi statistikaamet teatas, et maal elab praegu 23 000 20—24-aastast naist vähem kui samas elueas mehi.

● VAHETATI OSAD ●

Puertoriko troopilise meditsiini instituudis tehti omapärane katse. Kolm uurimisgrupi liiget seadsid end sisse džunglis jälgimaks ahve nende loomulikus elukeskkonnas. Seejuures asusid inimesed elama puuri, kust oli hea vaatlusi teha. Aga kuidas käitusid ahvid? Inimesi

pikemalt ja tähelepanelikult mõnda aega vaadeldud, hakkasid nad tunglema ja puuri ba-naane viskama. Lühidalt: loomade tegid sedasama, mida loomaaedade külastajad.

Ajalehtedest tõlkinud
ALFRED UIBU

15. detsembril kõneleb elanikkonna õigustest ja kohustustest tervise kaitsel, mis sätestatud uue konstitutsiooniga, meditsiinkandidaat V. Lemarinje. Vähktõve tekkepõhjustest räägib prof. P. Bogovski.

12. jaanuaril on teemaks laste külmetushaigused ja peavalud. Lektoriteks vastavalt meditsiinkandidaat I. Pilv ja psühhiaater A. Aero.

23. veebruaril kõneleb teemal «Viirused — meie sõbrad ja vaenlased» meditsiinkandidaat S. Jõks.

23. märtsil on kõne all tervislik toitumine, liikumine ja tervis. Lektor — bioloogiadoktor E. Vagane.

20. aprillil räägib südame isheemiatõvest ja selle profülaktikast prof. J. Riiv.

17. mail annavad nõu kosmeetikud I. Kaur ja R. Markoviit. Jälgigem reklaami!

Vastutava toimetaja asetäitja
E. TONISMÄE

«Таллинский политехнический», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»,
Tallinn, Pikk t. 40/42.
Hind 2 kop.

MB-09108
Tell. nr. 2043